

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

19 בדצמבר 2016

1100

י"ט בכסלו התשע"ז

עמוד

הצעת חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע
תיקון והוראת שעה), התשע"ז-2016 706

הצעת חוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (תיקון והוראת שעה), התשע"ז-2016

1. תיקון סעיף 2 בחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2, בהגדרה "אמצעי זיהוי ביומטריים", אחרי "האצבעות המורות של אדם" יבוא "או שתי טביעות אצבעות אחרות כפי שקבע השר".

ד ב ר י ה ס ב ר

עמ' 1330); וצו הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (תקופת מבחן) (תיקון), התשע"ז-2016 (ק"ת התשע"ז, עמ' 944). המועד לסיים תקופת המבחן לאחר שתי ההארכות כאמור נקבע ליום ב' בטבת התשע"ז (31 בדצמבר 2016).

במהלך תקופת המבחן ביצע משרד הפנים מכלול פעולות הנדרשות ליישום החוק בהתאם להוראות החוק והצו שנקבע לפיו. פעולות אלה כללו בין השאר ביצוע בדיקות זיהוי ואימות זהות בידי רשות האוכלוסין וההגירה בהתאם להוראות סעיף 8א לצו, וביצוע בדיקות יישום ושמירת מידע במאגר בידי הרשות לניהול המאגר הביומטרי (להלן – הרשות). לצורך בחינת נחיצות קיומו של המאגר ומטרותיו, היקף המידע שיש לשמור בו ואופן השימוש בו.

יצוין כי במהלך תקופת המבחן, למעלה מ-1,000,000 מתושבי מדינת ישראל, אשר מהווים יותר מ-30% ממבקשי התייעוד בתקופת המבחן, קיבלו, לפי בחירתם, תיעוד ביומטרי לאומי.

משהושלם תהליך הבחינה הנדרשת בכל הנוגע לשאלת נחיצות המאגר והיקף המידע שיש שמור בו, שוכנע השר כי קיים צורך בקיומו של מאגר ביומטרי וכי הדבר יגשים את המטרה שלשמה נחקק החוק והוקם המאגר, קרי, מניעת התחזות וגניבת זהות והבטחת המדיניות הנדרשת לתיעוד החכם. כמו כן שוכנע השר כי ננקטו כל האמצעים הדרושים לשם הגנה על פרטיות התושבים, אבטחת המידע במאגר ביומטרי ומניעת ניצולו לרעה, וכן כי התקיימו כל הדרישות לפי חוק זה.

לצד ההחלטה כי ההסדרים שבחוק יחולו על כלל התושבים, החליט השר, כי יש לערוך תיקונים בהסדרים הקיימים, וכן להחיל חלק מהסדרים אלה כהוראת שעה למשך חמש שנים, שיהיה אפשר להאריכה בצו לתקופות נוספות כפי שיפורט להלן, וזאת בלי לפגוע בתכליות העומדות ביסוד הקמתו והפעלתו של המאגר הביומטרי.

במסגרת תיקונים אלה, מוצע כי המאגר הביומטרי יכלול תמונות תווי פנים של תושבים, ולקבוע, כהוראת שעה וכהסדר משלים ונדרש למשך חמש שנים כאמור, הוראות לעניין הכללת תמונות טביעות אצבע של תושבים שהסכימו לכך בכתב, במאגר. זאת חלק מהסדר הקבוע היום בחוק (וכאמור טרם הוחל על כלל התושבים) שלפיו גם טביעות האצבע וגם תמונות הפנים מועברות למאגר

כללי הצעת חוק זו מטרתה לערוך את התיקונים הנדרשים בהסדרים שנקבעו בחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009 (להלן – החוק), לקראת החלתו על כלל תושבי המדינה. תיקונים אלה מוצעים לאור ממצאי תקופת המבחן שנקבעה בחוק והמסקנות שעלו בעקבותיה, בין השאר, מדיווחי הרשויות השונות, וכן לאור המלצת הוועדה המייעצת שמונתה למשך תקופת המבחן. החוק, שהתקבל בכנסת ביום כ' בכסלו התש"ע (7 בדצמבר 2009), הסדיר את הסמכות לנטילת אמצעי זיהוי ביומטריים מתושבים לצורך הנפקת מסמכי זיהוי, הפקת נתוני זיהוי ביומטריים מאמצעים אלה והכללתם במסמכי זיהוי ובמאגר ביומטרי שינוהל על ידי רשות שתוקם ולאימות זהותו של אדם בדרך של השוואה ביומטרית מול מסמכי זיהוי ביומטריים או מול המאגר הביומטרי. כמו כן הסדיר החוק את אופן הטיפול במידע ביומטרי שניטל לפיו, העברתו אל המאגר הביומטרי ומנוו והשימוש בו. ההסדרים שבחוק, ובהם הקמת המאגר, נועדו למנוע התחזות וגניבת זהות ולספק לתיעוד החכם את רמת המדיניות הנדרשת.

בהתאם לסעיף 41(1) לחוק, קבע שר הפנים (להלן – השר), בהתייעצות עם שר האוצר ועם שר המשפטים ובאישור ועדה משותפת לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת ולוועדת המדע והטכנולוגיה של הכנסת (להלן – ועדת הכנסת המשותפת), בצו הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (תקופת מבחן), התשע"א-2011 (ק"ת התשע"א, עמ' 1287) (להלן – הצו), תקופת מבחן של שנתיים שבמהלכה חלו הוראות החוק רק על תושבים שנתנו את הסכמתם לכך בכתב. תקופת המבחן נקבעה כאמור במטרה לבחון את אופן היישום של הוראות החוק, את נחיצות קיומו של מאגר ביומטרי ומטרותיו, את המידע שיש לשמור במאגר ואת אופן השימוש בו.

תקופת המבחן מכוח הצו החלה ביום כ"ב בתמוז התשע"ג (30 ביוני 2013), והואריכה בשתי תקופות נוספות של תשעה חודשים כל אחת (ראו: צו הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (תקופת מבחן) (תיקון), התשע"ה-2015 (ק"ת התשע"ה,

¹ ס"ח התש"ע, עמ' 256.

(1) בסעיף קטן (ג), האמור בו יסומן כפסקה "(1)", ובה, במקום "האמצעים והנתונים המוצפנים" יבוא "תמונות תווי הפנים ונתוני הזיהוי הביומטריים שהופקו מהן";

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(2) תמונות טביעות האצבע ונתוני הזיהוי הביומטרי שהופקו מהן, המוצפנים כאמור בסעיף קטן (ב), יועברו לרשות רק לצורך קבלת תוצאת זיהוי לפי סעיף 14 וכן יועברו למרכז הנפקה לצורך הכללתם במסמכי זיהוי לפי סעיף 4";

(3) בסעיף קטן (ה), במקום "למעט במאגר הביומטרי" יבוא "למעט אגירה במאגר הביומטרי לפי הוראות פרק ד".

ד ב ר י ה ס ב ר

שהופקו מהן, אשר הועברו למאגר רק לצורך השוואתם לאמצעים ולנתונים שבמאגר על פי המוצע, במידע על אודות נתוני זיהוי ביומטריים שהופקו מטביעות אצבע לא ייעשה כל שימוש אחר למעט ביצוע הליך ההשוואה וקבלת תוצאת זיהוי. זאת במובחן מהשימוש בנתוני המאגר עצמו, אשר ניתן לעשות בהם שימוש לצרכים אחרים בהתאם להוראות החוק, לרבות מסירת המידע בנסיבות מסוימות לרשויות הביטחון והמשטרה. ההגבלה על העברת המידע תחול מרגע קליטת המידע ברשות ועד לסיום הליך בדיקת ההשוואה וקבלת תוצאת הזיהוי ומחיקת הנתונים.

כמו כן מוצע לקבוע במפורש כי אמצעים ונתונים כאמור, אשר נשמרים במאגר באופן זמני לצורך השוואה וקבלת תוצאת זיהוי, לא יימסרו לשום גורם אחר, לרבות לרשויות הביטחון והמשטרה אשר כאמור מוסמכות לקבל מידע כאמור לפי הסעיפים המנויים בסעיף המוצע.

הגורם העיקרי המשפיע על היכולת להשוות שתי תמונות של אותו אדם במאגר ביומטרי הכוללת תמונות תווי פנים בלבד, הוא טווח הזמן שעבר בין נטילת תמונות תווי הפנים. פער הזמנים מתבטא בשינויים הנובעים מגדילה (הזדקנות), שינויים במשקל, השיפה לשמש, מחלות ועוד.

כדי להתמודד עם תופעה זו וקשיים נוספים שעלו בכל הנוגע לשימוש בתמונות פנים בלבד לצורך הליכי השוואה וזיהוי, ובמטרה להבטיח את התכלית הנוגעת לשמירה על זהותם של תושבים שהאמצעים והנתונים הביומטריים שלהם נכללו במאגר ועל אמינות התיעוד, מוצע כאמור לקבוע כי תמונות טביעות האצבע יועברו לרשות אך לא ייאגרו באופן ממוחשב, מעבר לנדרש לצורך בדיקת השוואה מול תמונות טביעות האצבע של תושבים הנכללות במאגר.

בדיקת ההשוואה כאמור נדרשת, בין השאר, במטרה למנוע מצבי התחזות של תושב המבקש לשמור תמונות תווי פנים בלבד, לתושב שגם תמונות טביעות האצבע שלו שמורות במאגר. זאת משום שבשל אורך התקופה, קיים קושי בביצוע זיהוי בין תמונת הפנים שנמסרה לבין תמונות הפנים שנמסרו בידי תושב אחר, לפני יותר מחמש שנים. בתום הליך ביצוע ההשוואה וקבלת תוצאת זיהוי, יימחקו תמונות טביעות האצבע של התושב.

ונשמרות בו. במקביל, מוצע להסדיר את הטיפול והשימוש במידע הביומטרי המועבר למאגר לצורך השוואה לנתונים הכלולים במאגר.

כמו כן מוצע לקבוע הוראות ולבצע התאמות הנדרשות כדי להבטיח את מנגנוני הפיקוח והבקרה שיספקו את המהימנות הנדרשת לתיעוד החכם וימנעו התחזות וגניבת זהות של תושבי המדינה.

סעיף 1 כיום, כוללת ההגדרה "אמצעי זיהוי ביומטריים" שבסעיף 1 לחוק את תמונת תווי הפנים ותמונות שתי טביעות האצבעות המורות של אדם, שניתן להפיק מהן נתוני זיהוי ביומטריים. עם זאת, מאחר שהליך נטילת אמצעי הזיהוי (הרכשה) עשוי להיבחן מחדש בעתיד משיקולים טכנולוגיים, תפעוליים ומקצועיים, כגון הצורך למנוע שיכול מכוון של האצבעות, מוצע להסמיך את השר לקבוע בתקנות אצבעות אחרות שתמונות טביעותיהן יינטלו.

סעיפים סעיף 3 לחוק קובע הוראות לעניין נטילת 2, 5 ו-6 אמצעי זיהוי ביומטריים והפקת נתוני זיהוי ביומטריים לצורך הנפקת מסמך זיהוי, קרי, תעודת זהות או דרכון או תעודת מעבר כהגדרתם בחוק הדרכונים, התשי"ב-1952 (להלן – חוק הדרכונים). סעיף קטן (ג) של הסעיף האמור קובע כי כל אמצעי הזיהוי הביומטריים, קרי, הן תמונות תווי הפנים והן תמונות טביעות האצבע, ונתוני הזיהוי הביומטריים שהופקו מהם, יועברו לרשות לצורך הכללתם במאגר הביומטרי. מוצע לקבוע, כהוראה של קבע, כי תמונות תווי הפנים של תושב שניטלו לפי סעיף קטן (א) של הסעיף האמור ונתוני הזיהוי הביומטרי שהופקו מהן, יועברו לרשות לצורך הכללתם במאגר הביומטרי, ואילו תמונות טביעות האצבע והנתונים הביומטריים שהופקו מהן יועברו לרשות רק לצורך קבלת תוצאת זיהוי לפי סעיף 14 לחוק.

בהתאם לכך מוצע לקבוע, בסעיף 5 להצעת החוק, כי מאגר המידע הביומטרי יכלול רק תמונות תווי פנים ונתוני זיהוי ביומטריים שהופקו מהן.

עוד מוצע, בסעיף 6 להצעת החוק, לקבוע, בסעיף 10א כנוסחו המוצע, הוראות מיוחדות לעניין הטיפול והשימוש בתמונות טביעות האצבע ונתוני הזיהוי הביומטריים

”תוקף מסמך זיהוי 5א. (א) על אף האמור בכל דין, תוקפו של מסמך זיהוי שהנפיק מרכז ההנפקה לא יעלה על חמש שנים, אלא אם כן קבע השר, בצו, תקופת תוקף ארוכה יותר.

(ב) השר יבחן, אחת לשלוש שנים לפחות, את הצורך בהפעלת סמכותו לפי סעיף קטן (א).”

(1) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

(17) (1) השר, בהסכמת שר המשפטים ובהתייעצות עם הממונה על היישומים הביומטריים, רשאי לקבוע בתקנות, לצורך שיפור או הנגשה של שירות הניתן לציבור בידי גוף שהוא נותן שירות, כי לשם קבלת שירות מגוף כאמור, יכול שיבוצע אימות זהותו של אדם גם בדרך של נטילת אמצעי זיהוי ביומטריים, הפקת נתוני זיהוי ביומטריים והשוואת האמצעים או הנתונים כאמור לאמצעים או לנתונים הביומטריים הכלולים במסמך הזיהוי של אותו אדם, באמצעים ממוכנים ושלא בפני בעל תפקיד באותו גוף.

(2) השר יקבע בתקנות הוראות לעניין אופן הנטילה, ההפקה וההשוואה כאמור בפסקה (1), ובין השאר הוראות לעניין אבטחת מידע.

(3) בסעיף קטן זה, ”נותן שירות” – אחד מאלה:

(א) משרד ממשלתי;

(ב) תאגיד שהוקם לפי חוק;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 המנגנון העיקרי המעוגן היום בחוק לאימות זהותו של אדם באמצעות השוואה ביומטרית מול מסמכי הזיהוי שבידו, מתייחס לסמכותם של בעלי תפקידים מוגדרים (רובם גורמי ביטחון) לחייב אדם הבא לפניהם לבצע אימות זהות בדרך זו (ראו סעיף 6(א) ו-ה) לחוק). סעיף 6(א)(9) לחוק מאפשר להרחיב את רשימת בעלי התפקידים האלה לעובדי גופים ציבוריים הפועלים על פי דין (ושיפורטו בתוספת הראשונה לחוק), אשר הוטל עליהם בחיקוק לאמת את זהותו של אדם או שתפקידם מחייב זאת. לעת הזאת, טרם נקבעו גופים מעין אלה בתוספת האמורה.

מוצע להוסיף לסעיף 6 לחוק את סעיף קטן (ד) כנוסחו המוצע, אשר יאפשר לבצע אימות זהות ביומטרי של אדם, מול מסמכי הזיהוי שלו, באמצעים ממוכנים ושלא בפני בעל תפקיד, וזאת לצורך שיפור מתן השירותים על ידי משרדי ממשלה, תאגידים שהוקמו לפי חוק (תאגידים סטטוטוריים), חברות ממשלתיות, מוסדות רפואיים וקופות חולים, ולצורך הנגשתם של שירותים אלה לציבור. כך יתאפשר אימות זהות בדרך זו, לא רק לצורך ביצוע פעולה במסמך זיהוי, כפי שעשוי להתאפשר היום לפי סעיף קטן (ד).

התיקון המוצע יביא למינוף היכולות הטמונות בתיעוד החכם אשר יונפק לתושבי ישראל בהתאם לחוק, ולמינוף

סעיף 3 על פי החוק הקיים, בהליך של בקשה להנפקת תעודת זהות או מסמך נסיעה, מבוצעת נטילה הן של תמונת תווי פנים והן של תמונות טביעות שתי האצבעות המורות, והוראה זו חלה על כלל התושבים. אמצעים ביומטריים אלה נכללים בשבב האלקטרוני שבמסמכי הזיהוי, והתושבים שניטלו מהם אמצעים אלה יקבלו מסמכי זיהוי הכוללים את האמצעים או הנתונים הביומטריים הן מתמונות תווי הפנים והן מתמונות טביעות האצבע שלהם. בתום תקופת המבחן וכניסתו לתוקף של תיקון זה, המחיל את ההסדר שבחוק על כלל התושבים (ראו סעיף 11 להצעת החוק), יונפקו לכלל התושבים מסמכי זיהוי הכוללים אמצעים או נתונים ביומטריים, למעט מסמכי זיהוי זמניים אשר לא יכללו שבב עם אמצעים או נתונים ביומטריים, כפי שייקבע בתקנות.

על רקע הקשיים והמגבלות ביכולת השימוש וקביעת זיהוי במאגר לפי תמונות פנים בשל חלוף הזמן ממועד נטילת תמונות הפנים, בשים לב לצורך לתת מענה לתכליות העומדות ביסוד המאגר, ובמטרה למנוע גניבת זהות ולשמור על תיעוד אמין, מוצע כי תוקפם של מסמכי זיהוי לא יעלה על חמש שנים. עם זאת, כדי לאפשר גמישות ומתן מענה להתפתחויות טכנולוגיות בתחום קביעת זיהוי, מוצע להסמיך את השר לקבוע בצו תקופת תוקף ארוכה יותר.

- (ג) חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975²;
- (ד) מוסד רפואי כהגדרתו בסעיף 24(א) לפקודת בריאות העם, 1940³;
- (ה) קופת חולים כהגדרתה בסעיף 2 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994⁴;

(2) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

"(ז) על אף האמור בסעיף קטן (ו) רשאי השר, בהתייעצות עם הממונה על יישומים ביומטריים, להורות בצו כי לצורך בדיקת מערכת להשוואת אמצעים או נתונים ביומטריים של רשות האוכלוסין וההגירה, שיוורה עליה, יישמרו באופן זמני במערכות הממוחשבות של רשות האוכלוסין וההגירה, אמצעים או נתונים ביומטריים שניטלו או הופקו לפי הוראות סעיף זה, וכן להורות על התנאים לכך; המידע האמור יישמר בנפרד מכל פרט מזהה; רשות האוכלוסין וההגירה תמחק את המידע מיד לאחר סיום הבדיקה וקבלת תוצאותיה."

5. בסעיף 10(א) לחוק העיקרי, במקום "אמצעי זהו ביומטריים" יבוא "תמונות תווי פנים" תיקון סעיף 10 ובמקום "שהופקו מהם" יבוא "שהופקו מהן".

ד ב ר י ה ס ב ר

בכל הנוגע למתווה הטכנולוגי של המערכת שבאמצעותה יבוצע אימות הזהות כמוצע בסעיף קטן זה.

כחלק מביצוע תפקידיהם, מוסמכים עובדי רשות האוכלוסין וההגירה, מכוח סעיף 6 לחוק, לבצע השוואת אמצעים או נתונים ביומטריים של אדם לאמצעים או נתונים הכלולים במסמך הזיהוי של אותו אדם. לאחר ביצוע ההשוואה כאמור, נמחקים הנתונים ממערכות המחשב של הרשות.

מוצע לעגן בסעיף 6 לחוק, בסעיף קטן (ז) כנוסחו המוצע, הוראה שתאפשר לשר הפנים, לאחר התייעצות עם הממונה על יישומים ביומטריים, להורות בצו כי לצורך בדיקות חיוניות של מערכות ההשוואה של רשות האוכלוסין וההגירה, יישמרו באופן זמני אמצעים או נתונים ביומטריים שניטלו או הופקו לפי הוראות סעיף 6 לחוק – לצורך השוואה לנתונים או לאמצעים שבמסמך זיהוי – במערכות המחשב של הרשות. אמצעים ונתונים אלה יישמרו כאמור בלא פרטים מזהים.

תיקון זה מוצע לאחר שבתקופת המבחן התעורר צורך חיוני בביצוע בדיקות של מערכת השוואת האמצעים או הנתונים הביומטריים, ולא היה אפשר לבצען בשל העדרו של הסדר המאפשר שמירה זמנית של נתונים לצורך ביצוע הבדיקות. כך למשל, התברר במהלך תקופת המבחן כי ביצועי מערכת ההשוואה של תמונות טביעות האצבעות בעמדות הביומטריות של רשות האוכלוסין וההגירה בנמל תעופה בן-גוריון, נמוכים באופן משמעותי מהצפוי ומהצהרת היצרן, בלא שהובררו הסיבות לכך. לביצועים

ההשקעה הרבה בפרויקט זה, לטובת הציבור. כך יוכלו נתוני השירותים ליעיל את מתן השירותים, בדרך פשוטה ונוחה, באופן שאימות הזהות נעשה ברמה גבוהה של ודאות ודיוק. רמת הדיוק הגבוהה תאפשר גם הנגשת מבוחר גדול יותר של שירותים בדרך זאת, לרבות שירותים רגישים יותר המחייבים כיום הגעה לפקיד. הנגשת השירותים כאמור תוכל להתבצע מעבר לשעות העבודה של נתוני השירותים ובפריסה גאוגרפית רחבה יותר, בעמדות השירות הממוכנות, דבר שיקל על התושב באופן משמעותי.

על פי המוצע, מהווה המנגנון של אימות זהות ביומטרי מול מסמכי הזיהוי בצורה ממוכנת, שההסמכה לקביעתו מעוגנת בסעיף קטן זה, אפשרות נוספת ולא מחייבת שבה יוכל התושב לבחור, נוסף על ערוצים אחרים קיימים לאימות זהות.

כמו כן יצוין כי הכלל הקבוע בסעיף 6(ו) לחוק שלפיו כל מידע ביומטרי יימחק מיד בתום ביצוע ההשוואה (למניעת יצירת מאגר ביומטרי מקומי ומטעמי אבטחת מידע), יחול גם על המידע הביומטרי אשר ניטל או מופק במסגרת האימות הממוכן.

מוצע להסמיך את שר הפנים לקבוע בתקנות הוראות לעניין הדרך שבה יבוצעו הניטלה, ההפקה וההשוואה של האמצעים או הנתונים הביומטריים לפי סעיף קטן (ד) המוצע. עוד מוצע כי תקנות אלה ייקבעו בהסכמת שר המשפטים ובהתייעצות עם הממונה על היישומים הביומטריים במשרד ראש הממשלה, שמונה לפי סעיף 30 לחוק. תקנות אלה יעסקו, בין השאר, בנושא אבטחת המידע,

² ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

³ ע"ר 1056, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 156.

10א. (א) תמונות טביעות האצבע ונתוני זיהוי הביומטרי שהופקו מהן, אשר הועברו לרשות לצורך קבלת תוצאת זיהוי לפי סעיף 14, לא ייכללו במאגר הביומטרי, ולא ייאגרו בו מעבר לנדרש לצורך קבלת תוצאת זיהוי כאמור; הרשות תמחק את תמונות טביעות האצבע והנתונים שהופקו מהן מיד לאחר קבלת תוצאת הזיהוי.

(ב) אמצעים או נתונים ביומטריים הנכללים במאגר באופן זמני כאמור בסעיף קטן (א), ישמשו את הרשות רק לצורך השוואתם מול האמצעים או הנתונים הביומטריים הכלולים במאגר הביומטרי וקבלת תוצאת זיהוי לפי סעיף 14, ולא יימסרו לכל גורם אחר, לרבות גורם מהגורמים המנויים בסעיפים 16 עד 18 ו־21.

7. תיקון סעיף 20 בסעיף 20(ב) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ולעניין פסקה (2) של אותו סעיף קטן – גם לוועדת הכנסת המשותפת ליישומים ביומטריים".

8. תיקון סעיף 27 בסעיף 27(ב) לחוק העיקרי, פסקה (2) – תימחק.

ד ב ר י ה ס ב ר

יודגש כי אין לרשות האוכלוסין וההגירה כל צורך, ולא כוונה, לשמור את הנתונים הללו באופן שוטף, אלא רק מעת לעת, כאשר מתעורר צורך לבצע בדיקות כאמור, וגם זאת לפרק זמן קצר שבסיומו יימחקו הנתונים.

סעיפים סעיף 20 לחוק קובע מנגנון של חובת דיווח 7 ו־10 לוועדת הכנסת המשותפת לעניין העבירות שלגביהן הוגשו בקשות לבית המשפט לפי סעיף 33(2) לחוק, והאם הליך חקירתן הסתיים בהגשת כתב אישום. חובת הדיווח חלה על השר לביטחון הפנים ועל שר הביטחון.

בסעיף 10 להצעת החוק, מוצע למחוק מסעיף 33(א) לחוק את פסקה (2), שלפיה ראש הרשות ידווח מדי שנה, בין השאר לוועדת הכנסת המשותפת ליישומים ביומטריים, על העבירות שלגביהן הוגשו בקשות לבית המשפט והאם הליך חקירתן הסתיים בהגשת כתב אישום. לאור התיקון המוצע כאמור בסעיף 33(א) לחוק, מוצע לקבוע כי השרים ימסרו את הדיווח לפי סעיף 20(א) לחוק גם לוועדת הכנסת המשותפת ליישומים ביומטריים. וזה לשונה של פסקה (2) של סעיף 33(א) לחוק שמוצע למחוק:

"(2) העבירות שלגביהן הוגשו בקשות כאמור בפסקה (1) לבית המשפט והאם הליך חקירתן הסתיים בהגשת כתב אישום".

סעיף 8 מוצע למחוק מסעיף 27(ב) לחוק את פסקה (2) שלפיה תמונות פנים באיכות פחותה יישמרו במשרד הפנים כאמור באותו סעיף קטן, וישמשו בין השאר לצורך הכללה ברשימת לפי חוק כלי הירייה, התש"ט-1949, וזאת מהטעם שהטיפול בהנפקת רישיונות כלי ירייה הועבר לטיפול המשרד לביטחון הפנים (ראו: הודעה על העברת סמכות הנתונה לפי חוק והעברת שטח פעולה ממשרד למשרד (י"פ התשע"א, עמ' 3162)). ומשרד הפנים

הנמוכים עשויות להיות סיבות שונות, כגון איכות סורק טביעות האצבע, איכות הרכשת הביומטריה בדרכונים שהונפקו, בעיות בתפעול העמדות, בעיות באלגוריתמים של האימות, כיוונן לא נכון של הספים, ועוד.

כאמור, במהלך תקופת המבחן לא היה ניתן לבחון את הסיבות לביצועים הנמוכים של מערכת השוואת טביעות האצבע כאמור, משום שבלא אפשרות לשמור ולראות את תמונות טביעות האצבע שבאמצעותן בוצע ניסיון האימות, לא ניתן גם לנתח אותן ולקבוע את מידת איכותן, לבחון אם הנוסע הניח את האצבע באופן תקין, אם כישלון האימות נובע מטעות של המערכת אף שהטביעות נראות זהות, או שמא אין טעות במערכת ומדובר בשתי טביעות שונות, וכך הלאה.

מהניסיון המצטבר בתחום הביומטריה בכלל ובמערכת ההשוואה המשמשת בביקורת הגבולות בפרט, עולה בבירור כי מעת לעת יש צורך לשמור באופן זמני אמצעים או נתונים ביומטריים, לצורך ביצוע בדיקות, איתור תקלות, ניתוח ממצאים, קביעת רמות דיוק וכדומה. צורך כאמור עשוי להתעורר לא רק עקב תקלה אלא גם כדי לאפשר הכנסת שיפורים במערכת, שיגבירו את איכות המרכיב הביטחוני בלא פגיעה במרכיב השירות, זאת באמצעות פיתוח אלגוריתמים, שינוי ספים, החלפת סורקים ועוד.

אם כן, כדי לאפשר שימוש תקין ואיכותי במערכות ההשוואה של רשות האוכלוסין וההגירה, נדרש מעת לעת לבצע בדיקות, מיפוי, בקרה וניתוח בדיעבד של נתונים המתקבלים מההשוואה בין תמונות טביעות האצבע או תמונות תווי הפנים הניתלות לצורך השוואתן לאמצעים או הנתונים השמורים בשבב של מסמכי הזיהוי. כדי לאפשר זאת, נדרשת שמירה זמנית של הנתונים לצורך ביצוע הבדיקות והניתוחים, ומחקתם אחר סיום הבדיקות, ומכאן ההוראה המוצעת.

9. בסעיף 32 לחוק העיקרי, במקום "חברי ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת" יבוא "יושב תיקון סעיף 32 ראש ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת".
10. בסעיף 33(א) לחוק העיקרי, פסקה (2) – תימוזק.
11. אחרי סעיף 41 לחוק העיקרי יבוא:
"תחולה על כלל 42. על אף האמור בסעיף 41, החל ביום ג' באדר התשע"ז (1 במרס התש"ע) יחול חוק זה על כלל התושבים."⁵
12. בחוק הדרכונים, התשי"ב-1952,⁵ בסעיף 4, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
"ג) ההוראות לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו בכפוף להוראות סעיף 5א לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009".
13. בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 –
(1) בסעיף 25, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
"ב) על אף האמור בסעיף קטן (ב), תעודת זהות שתוקפה הוגבל לפי סעיף 26 לתקופה שאינה עולה על שנה, תונפק בלא שבב";
(2) בסעיף 26, בסופו יבוא "והכול בכפוף להוראות סעיף 5א לחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009".
14. תחילתו של חוק זה ביום ג' באדר התשע"ז (1 במרס 2017) (להלן – יום התחילה).
15. (א) בתקופה שמיום התחילה עד תום חמש שנים מהמועד האמור (להלן – תקופת הוראת השעה), יקראו את החוק העיקרי כך:
(1) בסעיף 3, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

שבב. תעודות כאמור מונפקות במקרי חירום שבהם לא ניתן להנפיק תעודות זהות בכרטיס הנושא שבב ובמקרים חריגים נוספים, כפי שמוסמך השר לקבוע לפי סעיף 26 לחוק.

סעיף 14 מוצע לקבוע את תחילתו של החוק המוצע ליום ג' באדר התשע"ז (1 במרס 2017), וזאת במטרה לאפשר לרשויות להיערך ליישומם.

סעיף 15 כאמור בחלק הכללי של דברי ההסבר ומהטעמים כמפורט בו, מוצע לקבוע, כהוראת שעה למשך חמש שנים (עם סמכות להאריכה מעת לעת לתקופות נוספות של חמש שנים כל אחת) הסדר משלים ונדרש של הכללת תמונות טביעות אצבע של תושבים שהסכימו לכך בכתב, ונתוני זיהוי ביומטריים שהופקו מהן, במאגר הביומטרי, הכול כמפורט להלן.

לסעיף קטן (א)

לפסקה (1)

מוצע שבתקופת הוראת השעה, יקראו את סעיף 3(ג) לחוק כך שתתאפשר העברת תמונות טביעות האצבע של תושב שהסכים כאמור, ונתוני הזיהוי הביומטריים שהופקו מהן, לרשות, לא רק לשם השוואה וקבלת תוצאת זיהוי אלא גם לשם הכללתם במאגר.

אינו מעביר תמונות להכללה ברישיונות אלה. וזה נוסחה של פסקה (2) שמוצע כאמור למחוק:

"(2) הכללתה ברישיון לפי חוק כלי היריה, התש"ט-1949".

סעיף 11 מוצע להוסיף לחוק את סעיף 42, ולקבוע בו כי על אף הוראות סעיף 41 לחוק, הקבוע כאמור תקופת מבחן וכמה מנגנונים להחלת החוק, יחול החוק, על התיקונים המוצעים בהצעה זו, על כלל התושבים החל ביום ג' באדר התשע"ז (1 במרס 2017).

סעיפים בהתאם לכך שמוצע לקבוע כי תוקפם של מסמכי 12 ו-13 זיהוי המונפקים לתושבים שרק תמונות תווי הפנים שלהם והנתונים שהופקו מהן נכללים במאגר לא יעלה על חמש שנים, מוצע לתקן בהתאם לכך את סעיף 4 לחוק הדרכונים, התשי"ב-1952, ואת סעיף 26 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965 (להלן – חוק מרשם האוכלוסין).

בהתאם לסעיף 25 לחוק מרשם האוכלוסין, ככלל, תעודות זהות שיונפקו יכללו שבב אלקטרוני. מוצע לתקן את סעיף 25 האמור ולקבוע שתעודות זהות זמניות (תעודות שתוקפן הוגבל בתקנות מכוח סעיף 26 לחוק) יונפקו בלא

⁵ ס"ח התשי"ב, עמ' 260; התשע"ו, עמ' 1159.

⁶ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270; התשע"ו, עמ' 832.

"(1ג) על אף הוראות סעיף קטן (ג)2, תמונות טביעות האצבע ונתוני הזיהוי כאמור באותו סעיף קטן, יועברו לרשות גם לצורך הכללתם במאגר הביומטרי, אם התושב שממנו ניטלו התמונות האמורות נתן את הסכמתו לכך, בכתב";

(2) במקום סעיף 5א יבוא:

"תוקף מסמך זיהוי 5א. (א) על אף האמור בכל דין, תוקפו של מסמך זיהוי שהנפיק מרכז ההנפקה, של תושב שרק תמונת תווי הפנים שלו הוכללה במאגר הביומטרי, לא יעלה על חמש שנים.

(ב) השר יבחן, אחת לשלוש שנים לפחות, את הצורך בהפעלת סמכותו לפי סעיף קטן (א)."

(3) אחרי סעיף 10א לחוק העיקרי יבוא:

"הוראות לעניין הכללת תמונות טביעות אצבע במאגר 10ב. (א) על אף הוראות סעיף 10א, נתן תושב את הסכמתו להכללת תמונות טביעות האצבע שניטלו ממנו לפי סעיף 3 ונתוני הזיהוי הביומטרי שהופקו מהן, במאגר הביומטרי, כאמור בסעיף 3(ג)1, ייאגרו גם תמונות טביעות האצבע או הנתונים האמורים במאגר, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 10; לא נתן תושב את הסכמתו כאמור, יחולו לעניין התמונות והנתונים כאמור הוראות סעיף 10א.

(ב) תושב שתמונות טביעות האצבע שלו הוכללו במאגר הביומטרי לפי הוראות סעיף קטן (א), יוכל לבקש, במועד שבו הוא מבקש הנפקת מסמך זיהוי חדש, את מחיקת טביעות האצבע שלו מן המאגר, והכול בדרך ובתנאים שקבע השר; היה בידי תושב המבקש מחיקה כאמור, בעת הגשת הבקשה להנפקת מסמך זיהוי חדש, מסמך זיהוי אחר בתוקף, יהיה מסמך הזיהוי האחר בטל עם הגשת הבקשה האמורה, אלא אם כן מתקיימות נסיבות מיוחדות שקבע השר";

ד ב ר י ה ס ב ר

בתחום קביעת זיהוי, מוצע להסמיך את השר לקבוע בצו תקופת תוקף ארוכה.

לפסקה (3)

כאמור, מוצע להוסיף לחוק את סעיף 10א כנוסחו המוצע בסעיף 6 להצעת החוק, ולקבוע בו הוראות מיוחדות לעניין הטיפול והשימוש בתמונות טביעות האצבעות והנתונים הביומטריים שהופקו מהן, המועברים למאגר לצורך השוואה מול נתוני המאגר וקבלת תוצאת זיהוי.

מאחר שמוצע, למשך תקופת הוראת השעה, לאפשר העברה של תמונות טביעות אצבע ונתונים שהופקו מהן כאמור, גם לצורך הכללה במאגר, מוצע להוסיף לחוק, כהוראת שעה למשך התקופה האמורה, את סעיף 10ב לחוק כנוסחו המוצע, ולקבוע בו הסדר להכללת האמצעים

לפסקה (2)

על רקע הקשיים והמגבלות ביכולת השימוש וקביעת זיהוי במאגר לפי תמונות פנים, בשל חלוף הזמן ממועד נטילת תמונות הפנים, וכן בשים לב לצורך ליתן מענה לתכליות העומדות ביסוד המאגר ובמטרה למנוע גניבת זהות ולשמור על תיעוד אמין, מוצע כי סעיף 5א לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 3 להצעת החוק, ייקרא במהלך תקופת הוראת השעה כך שתוקפם של מסמכי הזיהוי של תושבים שרק תמונות תווי הפנים שלהם והנתונים שהופקו מהן, נכללו במאגר, יוגבל לחמש שנים. מכאן שתוקפם של מסמכי הזיהוי של תושבים שהסכימו שגם תמונות טביעות האצבע שניטלו מהם והנתונים שהופקו מהן ייכללו במאגר, יהיה בהתאם לדין הקיים ולא יוגבל כאמור. עם זאת, כדי לאפשר גמישות ומתן מענה להתפתחויות טכנולוגיות

(4) בסעיף 33(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) מספר התושבים שכל אמצעי הזיהוי הביומטריים שלהם נכללים במאגר לפי הוראות פרק ד' ומספר התושבים שרק תמונות תווי הפנים שלהם נכללות במאגר לפי הוראות הפרק האמור";

(5) בסעיף 35(א), אחרי פסקה (1) יבוא:

"(א1) הסכמה בשם קטין או אדם שמונה לו אפוטרופוס לנטילת תמונות טביעות אצבע מקטין או מאדם כאמור, לצורך הכללתו במאגר הביומטרי";

(ב) שר הפנים רשאי, בצו, באישור הממשלה ובאישור הכנסת, להאריך את תקופת הוראת השעה לתקופות נוספות שלא יעלו על חמש שנים כל אחת.

16. (א) מיום פרסומו של חוק זה עד יום התחילה ימשיכו לחול הוראות צו הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (תקופת מבחן), התשע"א-2011⁷, בנוסחו ערב תום תקופת המבחן, למעט חובות הדיווח והבדיקות לפי סעיפים 8 עד 10 ו-11 לצו האמור.

(ב) תושב שתמונות טביעות האצבע שלו ונתוני הזיהוי הביומטריים שהופקו מהן, הוכללו בהסכמתו במאגר הביומטרי בתקופת המבחן שלפי סעיף 41 לחוק העיקרי, יוכל לבקש את מחיקת התמונות והנתונים כאמור מהמאגר הביומטרי, בתוך תקופה שיקבע השר (בסעיף זה – תקופת מעבר) ובדרך שיקבע; ביקש כאמור –

ד ב ר י ה ס ב ר

טביעות האצבע שלו (והנתונים שיופקו מהן) במאגר, ואת המשמעויות הנגזרות מכך לעניין תוקפם של מסמכי הזיהוי שיופקו לו.

לסעיף קטן (ב)

מוצע להסמיך את שר הפנים, בצו, באישור הממשלה ובאישור הכנסת, להאריך את תקופת הוראת השעה לתקופות נוספות שלא יעלו על חמש שנים כל אחת.

סעיף 16 כיום, מצויים במאגר הביומטרי אמצעים או נתונים ביומטריים של כ-1,000,000 תושבים

שנתנו את הסכמתם להשתתף בתקופת המבחן ואשר ניטלו מהם במהלך תקופה זו. מוצע כי תושבים שתמונות טביעות האצבע שלהם ניטלו מהם במהלך תקופת המבחן, יוכלו לבקש את מחיקת תמונות טביעות האצבע שלהם מן המאגר הביומטרי, וזאת בתוך תקופה שיקבע השר בתקנות (להלן – תקופת המעבר) ובדרך שיקבע כאמור. כלומר, תושבים אלה יוכלו לבקש את המחיקה גם שלא בעת הנפקת מסמך זיהוי חדש (אך בתוך תקופת המעבר שנקבעה). כמו כן מוצע, בדומה לקבוע בסעיף 10א לחוק בנוסחו המוצע בסעיף 6 להצעת החוק (לגבי כלל התושבים שטביעות האצבע שלהם נכללות במאגר), כי אם ביקש התושב את מחיקת טביעות האצבע שלו מן המאגר, יהיו מסמכי הזיהוי שבידו בטלים עם הגשת הבקשה, ויופקו לו מסמכי זיהוי חדשים בהתאם להוראות החוק. כמו כן מוצע, כי לא יחולו, עד תום תקופת המעבר, הוראות החוק המאפשרות מסירת מידע מתוך המאגר, לרבות לרשויות הביטחון והמטרה, לגבי נתוני טביעות האצבע של תושבים שנתנו הסכמתם

והנתונים האמורים במאגר. על פי המוצע יוכל תושב שנתן את הסכמתו להכללת תמונות טביעות האצבע והנתונים הביומטריים שהופקו מהן, במאגר הביומטרי, לבקש, במועד שבו הוא מבקש הנפקת מסמך זיהוי חדש, את מחיקת טביעות האצבע שלו מן המאגר, וזאת בדרך ובתנאים שקבע השר. כן מוצע, בשל הקשיים בקביעת זהות בחלוף הזמן בהסתמך על תמונות פנים בלבד, מוצע כי אם יש בידי תושב המבקש מחיקה כאמור בעת הגשת הבקשה להנפקת מסמך זיהוי חדש, מסמך זיהוי אחר בתוקף, יהיה מסמך הזיהוי האחר בטל עם הגשת הבקשה האמורה. בהתאם לכך תוקפו של מסמך הזיהוי החדש שיופק לתושב כאמור יהיה לתקופה שלא תעלה על חמש שנים, בהתאם להוראות סעיף 5א לחוק בנוסחו המוצע.

לפסקה (4)

מוצע לקבוע, למשך תקופת הוראת השעה, חובת דיווח לראש הרשות, אודות מספר התושבים שכל אמצעי הזיהוי הביומטריים שלהם נכללים במאגר ומספר התושבים שרק תמונות תווי הפנים שלהם נכללו במאגר.

לפסקה (5)

כמו כן מוצע להסמיך את השר לקבוע בתקנות הוראות לעניין מתן הסכמה לנטילת תמונות טביעות אצבע בשם קטין או אדם שמונה לו אפוטרופוס.

משרד הפנים יפעל להביא לידיעת התושב המבקש לקבל מסמך זיהוי, את האפשרויות העומדות בפניו בהתאם להוראות החוק והצורך בקבלת הסכמתו לכלול את תמונות

⁷ ק"ת התשע"א, עמ' 1287; התשע"ו, עמ' 944.

- (1) לא יחולו לעניין התמונות והנתונים כאמור, עד תום תקופת המעבר, הוראות סעיפים 16 עד 18 ו-21 לחוק העיקרי;
- (2) יהיו מסמכי הזיהוי שבידו בטלים עם הגשת הבקשה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע (תקופת מבחן), התשע"א-2011, כנוסחו ערב תום תקופת המבחן, למעט חובות הבדיקה והדיווח לפי סעיפים 8א עד 10ב ו-11 לצו האמור.
- לכלול את טביעות האצבע שלהם במאגר, במהלך תקופת המבחן.
עוד מוצע לקבוע כי בתקופה שמיום פרסומו של החוק המוצע ועד יום התחילה, ימשיכו לחול הוראות צו הכללת

